

INTRODUCERE

1. EVOLUȚIA REGLEMENTĂRII PRIVIND COMPETENȚA JURISDICTIONALĂ ȘI EXECUTAREA HOTĂRÂRILOR ÎN MATERIE CIVILĂ ȘI COMERCIALĂ LA NIVELUL UNIUNII EUROPENE

Procesul de uniformizare a legislațiilor statelor membre în domeniul determinării competenței jurisdicționale și a recunoașterii și încuviințării executării hotărârilor judecătorești își găsește originile în *Convenția privind competența judiciară și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială, semnată la Bruxelles la 27 septembrie 1968*¹ și intrată în vigoare la 1 februarie 1973. Adoptată în temeiul art. 220 a patra liniuță din Tratatul de instituire a Comunității Economice Europene semnat la Roma, la 25 martie 1957 (TCEE)², potrivit căreia „atunci când este cazul, statele membre vor angaja negocieri între ele pentru a asigura resortisanților lor (...) simplificarea formalităților de care depinde recunoașterea și executarea reciprocă a hotărârilor judecătorești, precum și a sentințelor arbitrale”, Convenția de la Bruxelles a fost completată prin Protocolul privind interpretarea acesteia de către Curtea de Justiție a Comunităților Europene, semnat la Luxemburg la 3 iunie 1971³. Ambele instrumente au fost modificate în mod succesiv prin actele de aderare la acestea a statelor care au devenit ulterior membre ale Uniunii Europene.

¹ Publicată în JO L 299 din 31 decembrie 1972.

² Devenit art. 293 din Tratatul de instituire a Comunității Europene (TCE), în renumotarea dispusă prin Tratatul de la Amsterdam (adoptat la 2 octombrie 1997) și abrogat apoi prin Tratatul de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunității Europene, semnat la Lisabona la 13 decembrie 2007.

³ Publicat în JO L nr. 204 din 2 august 1975.

La 16 septembrie 1988, la Lugano, statele membre ale Comunităților Europene și statele membre ale Asociației Europene a Liberului Schimb¹ au încheiat Convenția privind competența judiciară și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială², convenție paralelă celei de la Bruxelles și care a intrat în vigoare la 1 ianuarie 1992.

Intrarea în vigoare la 1 mai 1999 a Tratatului de la Amsterdam, a condus la comunitarizarea unei părți din cel de-al treilea pilon (JAI), ce a devenit noul Titlu IV „Vize, azil, emigrare și alte politici cu privire la libera circulație a persoanelor”³ din Tratatul instituirei Comunității Europene (TCE)⁴. În temeiul art. 65 din Titlul IV al TCE⁵, a fost adoptat *Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială*⁶, care a înlocuit, în raportul dintre statele membre, Convenția de la Bruxelles (1968). Neaplicarea cu privire la Danemarca a Titlului IV din TCE⁷ a determinat încheierea, la 19 octombrie 2005 la Bruxelles, a Acordului dintre Comunitatea Europeană și Regatul Danemarcei cu privire la competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială⁸, acord care încorporează, în principiu, prevederile Regulamentului (CE) nr. 44/2001.

În vederea extinderii aplicării principiilor cuprinse în Regulamentul (CE) nr. 44/2001 pe teritoriul statelor membre ale Asociației Euro-

¹ În prezent, din Asociația Europeană a Liberului Schimb (A.E.L.S.) fac parte: Liechtenstein, Elveția, Norvegia și Islanda. Liechtenstein nu este parte la Convenția de la Lugano (1988).

² Publicată în JO L nr. 319 din 25 noiembrie 1988.

³ Cel de-al treilea pilon al Uniunii Europene s-a restrâns, astfel, la cooperarea poliției și a organelor judiciare în materie penală.

⁴ Potrivit art. G din Tratatul de la Maastricht, noțiunea „Comunitatea Economică Europeană” este înlocuită cu aceea de „Comunitatea Europeană”.

⁵ În prezent, după intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona, art. 81 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE).

⁶ Publicat în JO L 12 din 16 ianuarie 2001, ediție specială în limba română: capitol 19 volum 03 p. 74-96.

⁷ Neaplicarea cu privire la Danemarca a Titlului IV din TCE a fost prevăzută prin Protocolul nr. 5 cu privire la poziția Danemarcei (1997), anexat Tratatului asupra Uniunii Europene (Maastricht) și Tratatului de instituire a Comunității Europene. După intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona, Titlul IV din TCE a devenit Titlul V „Spațiul de libertate, securitate și justiție” din TFUE, neaplicarea acestuia cu privire la Danemarca fiind menținută (Protocolul nr. 22 privind poziția Danemarcei).

⁸ Publicat în JO L 299 din 16 noiembrie 2005, Acordul a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2007.

pene a Liberului Schimb, prevederile regulamentului au fost încorporate în Convenția privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială, încheiată la Lugano, la 30 octombrie 2007¹.

*

Intrat în vigoare la 1 martie 2002, Regulamentul (CE) nr. 44/2001 nu a făcut obiectul vreunei revizuiri de proporții. Aderarea la Uniunea Europeană a unor noi state a impus, totuși, operarea unor modificări și completări ale dispozițiilor regulamentului – și în special ale anexelor sale – prin următoarele acte normative:

- *Regulamentul (CE) nr. 1496/2002* al Comisiei din 21 august 2002 de modificare a anexei I [norme interne de competență prevăzute la art. 3 alin. (2) și la art. 4 alin. (2)] și a anexei II [lista instanțelor sau a autorităților competente] la Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială²;
- *Actul privind condițiile de aderare a Republicii Ceha, Republicii Estonia, Republicii Cipru, Republicii Letonia, Republicii Lituania, Republicii Ungare, Republicii Malta, Republicii Polone, Republicii Slovenia și Republicii Slovace și adaptările Tratatelor care stau la baza Uniunii Europene – Anexa II: Lista prevăzută în articolul 20 din Actul de aderare – 18. Cooperarea în domeniile justiției și afacerilor interne – A. Cooperarea juridică în materie de drept civil și comercial³;*
- *Regulamentul (CE) nr. 1937/2004* al Comisiei din 9 noiembrie 2004 de modificare a anexelor I, II, III și IV la Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială⁴;

¹ Convenția (JO L 339 din 12 decembrie 2007) a fost semnată de către reprezentanții Comunității Europene, ai Danemarcei și ai statelor membre A.E.L.S., cu excepția Liechtenstein. Convenția a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2010 pentru statele membre ale Uniunii Europene (inclusiv Danemarca) și pentru Norvegia (a se vedea, în acest sens, informarea publicată în JO L 140 din 8 iunie 2010).

² Publicat în JO L 225 din 22 august 2002.

³ Publicat în JO L 236 din 23 septembrie 2003.

⁴ Publicat în JO L 334 din 10 noiembrie 2004.

- *Regulamentul (CE) nr. 2245/2004* al Comisiei din 27 decembrie 2004 de modificare a anexelor I, II, III și IV la Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie civilă și comercială¹;
- *Regulamentul (CE) nr. 1791/2006* al Consiliului din 20 noiembrie 2006 de adaptare a anumitor regulamente și decizii adoptate în domeniile liberei circulații a mărfurilor, liberei circulații a persoanelor, dreptului societăților comerciale, politicii în domeniul concurenței, agriculturii (inclusiv legislația sanitar-veterinară și fitosanitară), politicii în domeniul transporturilor, fiscalității, statisticii, energiei, mediului, cooperării în domeniile justiției și afacerilor interne, uniunii vamale, relațiilor externe, politicii externe și de securitate comune și instituțiilor, având în vedere aderarea Bulgariei și a României²;
- *Regulamentul (CE) nr. 1103/2008* al Parlamentului european și al Consiliului din 22 octombrie 2008 de adaptare la Decizia 1999/468/CE a Consiliului a anumitor acte care fac obiectul procedurii prevăzute la articolul 251 din tratat, în ceea ce privește procedura de reglementare cu control – Adaptare la procedura de reglementare cu control – Partea a treia³.
- *Regulamentul (CE) nr. 280/2009* al Comisiei din 6 aprilie 2009 de modificare a anexelor I, II, III și IV la Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială⁴.
- *Regulamentul (UE) nr. 416/2010* al Comisiei din 12 mai 2010 de modificare a anexelor I, II și III la Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială⁵.

¹ Publicat în JO L 381 din 28 decembrie 2004.

² Publicat în JO L 363 din 20 decembrie 2006.

³ Publicat în JO L 304 din 14 noiembrie 2008.

⁴ Publicat în JO L 93 din 7 aprilie 2009.

⁵ Publicat în JO L 119 din 13 mai 2010.

2. INTERPRETAREA CONVENȚIEI DE LA BRUXELLES ȘI A REGULAMENTULUI (CE) NR. 44/2001 DE CĂTRE CURTEA DE JUSTIȚIE A UNIUNII EUROPENE

Astfel cum rezultă din Preambulul Regulamentului (CE) nr. 44/2001, „Comunitatea [în prezent Uniunea Europeană (n.n.)] și-a stabilit ca obiectiv să mențină și să dezvolte un spațiu de libertate, securitate și justiție, în cadrul căruia este garantată libera circulație a persoanelor” (considerentul 1).

Atingerea acestui obiectiv a impus adoptarea prin intermediul regulamentului menționat (și în continuarea rezultatelor obținute sub incidența Convenției de la Bruxelles), a unor măsuri în domeniul cooperării judiciare în materie civilă și comercială necesare pentru buna funcționare a pieței interne, respectiv:

- unificarea normelor referitoare la conflictele de competență în materie civilă și comercială. Aceste norme trebuie să prezinte un mare grad de previzibilitate și să se întemeieze pe *principiul* conform căruia competența este determinată, în general, de domiciliul pârâtului. *Excepțiile* trebuie să vizeze situații bine definite justificate de materia litigiului sau de voința părților. De asemenea, instituirea unor *criterii suplimentare* de competență (în afara domiciliului pârâtului) se impune în temeiul unei legături strânse între instanță și litigiu sau în scopul bunei administrări a justiției (considerentele 2, 11 și 12);
- simplificarea formalităților în vederea recunoașterii și executării rapide și simple a hotărârilor provenind din statele membre. În acest sens și în considerarea încrederii reciproce în administrarea justiției la nivelul Uniunii Europene, recunoașterea hotărârilor pronunțate într-un alt stat membru trebuie să opereze de plin drept (cu excepția contestațiilor). În considerația aceluiași principiu, procedura de încuviințare a executării unei hotărâri pronunțate într-un alt stat membru trebuie să fie rapidă și eficientă, respectiv: încuviințarea automată a executării (în urma unei verificări pur formale a documentelor furnizate) dublată de respectarea dreptului la apărare prin posibilitatea conferită pârâtului de a exercita o cale de atac (soluționată

în procedură contradictorie) în cazul în care apreciază că unul dintre motivele de neexecutare instituite de regulament este îndeplinit (considerentele 2, 16, 17, și 18).

Eficiența măsurilor instituite prin regulament este condiționată de aplicarea uniformă a prevederilor acestuia, iar aplicarea uniformă presupune în mod esențial o interpretare unitară. Două pârghii slujesc acestui din urmă deziderat: 1) existența unor criterii autonome de interpretare a textelor regulamentului (care să nu trimită la sistemul de drept al unui stat membru) și 2) existența unui for, distinct de instanța națională sesizată cu soluționarea litigiului ce face necesară interpretare, căruia să îi fie încredințată interpretarea autonomă și la care instanța națională să poată/să fie ținută să recurgă în vederea efectuării unei asemenea interpretări.

Necesitatea unei interpretări autonome a fost postulată de Curtea de Justiție a Uniunii Europene atât sub incidența Convenției de la Bruxelles, cât și sub incidența Regulamentului (CE) nr. 44/2001. O asemenea interpretare trebuie să se aibă în vedere nu sistemul de drept al unuia dintre statele membre, ci, pe de-o parte, obiectivele și sistemul Convenției de la Bruxelles [respectiv ale Regulamentului (CE) nr. 44/2001 (n.n.)] iar, pe de altă parte, principiile generale care se desprind din ansamblul sistemelor de drept naționale ale statelor membre¹.

Cât privește forul abilitat să efectueze interpretarea autonomă a noțiunilor cuprinse în prevederile Convenției de la Bruxelles, respectiv ale Regulamentului (CE) nr. 44/2001, acesta nu putea fi altul decât Curtea de Justiție a Uniunii Europene. Temeiul competenței Curții este, însă, unul diferit în cele două cazuri, întrucât și natura juridică a celor două acte normative este diferită. Astfel, în prima situație, fiind vorba despre o convenție internațională, iar nu despre un act adoptat de către instituțiile Uniunii Europene, competența Curții de a inter-

¹ Hotărârea din 14 octombrie 1976, 29/76, *LTU Lufttransportunternehmen GmbH & Co. KG împotriva Eurocontrol*, Culegere, 1976, p. 01541, dispozitiv și considerentul 3; Hotărârea din 5 februarie 2004, C-265/02, *Frahuil SA împotriva Assitalia SpA*, Culegere, 2004, p. I-01543, considerentele 22-24; Hotărârea din 16 februarie 2006, C-3/05, *Gaetano Verdoliva împotriva J. M. Van der Hoeven BV, Banco di Sardegna și San Paolo IMI SpA*, Culegere, 2006, p. I-01579, considerentele 22 și 25; Hotărârea din 2 octombrie 2008, C-372/07, *Nicole Hassett împotriva South Eastern Health Board și Cheryl Doherty împotriva North Western Health Board*, Culegere, 2008, p. I-07403, considerentele 28-30; Hotărârea din 17 septembrie 2009, C-347/08, *Vorarlberger Gebietskrankenkasse împotriva WGV-Schwäbische Allgemeine Versicherungs AG*, Culegere, 2009, p. I-08661, considerentele 35 și 36 etc.

preta noțiunile cuprinse în Convenția de la Bruxelles nu putea izvorî din Tratatul de instituire a Comunității Economice Europene, fiind necesară consacrarea expresă a acestei competențe într-un instrument juridic distinct, respectiv Protocolul privind interpretarea acesteia de către Curtea de Justiție a Comunităților Europene, semnat la Luxemburg la 3 iunie 1971¹. În schimb, în cea de-a doua situație, interpretarea Regulamentului (CE) nr. 44/2001 a fost realizată printr-o procedură limitată a hotărârilor preliminare, în temeiul dispozițiilor art. 68 TCE (abrogat de Tratatul de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunității Europene).

În prezent, procedura hotărârii preliminare prin care o instanță națională solicită interpretarea Regulamentului (CE) nr. 44/2001 este reglementată de art. 267 TFUE.

În fine, trebuie semnalată necesitatea continuității între Convenția de la Bruxelles și Regulamentul (CE) nr. 44/2001, inclusiv sub aspectul interpretării celor două reglementări². În acest sens, astfel cum a reținut Curtea de Justiție a Uniunii Europene:

„(...) Regulamentul (CE) nr. 44/2001 urmărește, desigur, actualizarea Convenției de la Bruxelles, dar și menținerea structurii și a principiilor fundamentale ale acesteia și asigurarea continuității sale (...).

Dispozițiile Convenției de la Bruxelles care au fost preluate fără a fi modificate în Regulamentul (CE) nr. 44/2001 trebuie, prin urmare, să primească în continuare aceeași interpretare în cadrul regulamentului menționat, și aceasta cu atât mai mult cu cât regulamentul a înlocuit Convenția de la Bruxelles în relațiile dintre statele membre.

Această continuitate interpretativă este, de altfel, conformă cu cerințele securității juridice care impun ca jurisprudența tradițională a Curții asupra căreia legiuitorul comunitar nu a dorit să revină să nu fie readusă în discuție (...)”³.

¹ Publicat în JO L 204 din 2 august 1975. Art. 3 din Protocol limita sfera instanțelor naționale care pot solicita o hotărâre preliminară la acelea care soluționează litigiul în apel și la acelea care soluționează calea de atac împotriva hotărârii de încuviințare a executării unei hotărâri străine.

² Considerentul 19 din Preambulul Regulamentului (CE) nr. 44/2001.

³ Hotărârea din 23 aprilie 2009, C-533/07, *Falco Privatstiftung și Thomas Rabitsch împotriva Gisela Weller-Lindhorst*, Culegere, 2009, p. I-03327, considerentele 50-53. A se vedea, în același sens: Hotărârea din 2 iulie 2009, C-111/08, *SCT Industri AB i likvidation împotriva Alpenblume AB*, nepublicată încă în culegerea de jurisprudență a CJUE, considerentul 22; Hotărârea din 23 aprilie 2009, C-167/08, *Draka NK Cables Ltd, AB Sandvik international, VO Sembodja BV și Parc Healthcare International*

3. CONSIDERAȚII METODOLOGICE

Pornind de la realitatea incontestabilă că simplul text al Regulamentului (CE) nr. 44/2001 se poate dovedi uneori neîndestulător pentru a fi aplicat direct unor situații concrete, prezenta lucrare își propune să devină un instrument util celor interesați, din punct de vedere teoretic sau practic, de interpretarea și aplicarea acestei reglementări.

Necesitatea unei interpretări autonome a textelor sale, premisă a aplicării uniforme a Regulamentului (CE) nr. 44/2001, justifică prin ea însăși preocuparea pentru studiul jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE), ca for îndreptățit să lămurească înțelesul dispozițiilor acestuia.

O asemenea preocupare a determinat elaborarea acestei lucrări, prin analiza exhaustivă a hotărârilor preliminare pronunțate de CJUE pentru interpretarea prevederilor Regulamentului (CE) nr. 44/2001. Din motive de continuitate, relevate în rândurile ce preced, a fost avută în vedere și jurisprudența dezvoltată de Curte sub imperiul Convenției de la Bruxelles. În urma unui proces de selecție, ce a urmărit înlăturarea acelor hotărâri pronunțate pentru interpretarea unor texte ale Convenției de la Bruxelles ce nu au fost preluate în Regulamentul (CE) nr. 44/2001, au fost reținute 146 de hotărâri pronunțate în perioada 1976-2010, al căror text integral poate fi consultat pe site-urile: <http://curia.europa.eu>, respectiv <http://eur-lex.europa.eu>. O listă a acestor hotărâri a fost anexată lucrării.

În ceea ce privește sistematizarea jurisprudenței selectate, aceasta are în vedere structura Regulamentului (CE) nr. 44/2001.

Astfel, textul actualizat la zi al fiecărui articol – și menționând între paranteze pătrate-numărul textului corespunzător din Convenția de la Bruxelles – este însoțit de jurisprudența CJUE cu privire la respectivul articol. Din considerente ținând de facilitarea consultării sale, prezenta lucrare nu a inclus textul integral al hotărârilor, ci dispo-

Limited împotriva Omnipol Ltd, Culegere, 2009, p. I-03477, considerentul 20; Hotărârea din 16 iulie 2009, C-189/08, *Zuid-Chemie BV împotriva Philippo's Mineralenfabriek NV/SA*, Culegere, 2009, p. I-06917, considerentul 18; Hotărârea din 10 septembrie 2009, C-292/08, *German Graphics Graphische Maschinen GmbH împotriva Alice van der Schee*, în calitate de lichidator al societății *Holland Binding BV*, aflată în stare de faliment, Culegere, 2009, p. I-08421, considerentul 27 etc.

zitivul însoțit de o sinteză a argumentării juridice a soluției pronunțate (fiind, de fiecare dată indicate considerentele hotărârii ce înfățișează argumentele reținute).

În cazurile în care jurisprudența indicată este creată pe baza Convenției de la Bruxelles, dispozitivul hotărârii este însoțit de o notă referitoare la actualitatea interpretării din perspectiva Regulamentului (CE) nr. 44/2001, fiind, de asemenea, indicată corespondența între dispozițiile celor două reglementări.

În situațiile în care, prin dispozitivul unei hotărâri sunt interpretate mai multe texte ale Regulamentului (CE) nr. 44/2001 sau ale Convenției de la Bruxelles, părțile corespunzătoare din dispozitiv și din argumentare sunt plasate în dreptul articolului interpretat, situația fiind semnalată prin note de trimitere.

Conștient de caracterul perfectibil al acestei lucrări, îmi exprim speranță că ea va constitui un punct de plecare pentru un demers, deloc simplu, de interpretare și aplicare corectă a unuia dintre instrumentele juridice fundamentale ale cooperării judiciare în materie civilă și comercială la nivelul Uniunii Europene – Regulamentul (CE) nr. 44/2001.

Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului

din 22 decembrie 2000

privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene¹, în special articolul 61 litera (c) și articolul 67 alineatul (1),

având în vedere propunerea Comisiei²,

având în vedere avizul Parlamentului European³,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social⁴,

întrucât:

(1) Comunitatea⁵ și-a stabilit ca obiectiv să mențină și să dezvolte un spațiu de libertate, securitate și justiție, în cadrul căruia este garantată libera circulație a persoanelor. Pentru realizarea treptată a unui astfel de spațiu, Comunitatea⁶ trebuie să adopte, între altele, măsurile în domeniul cooperării judiciare în materie civilă care sunt necesare pentru buna funcționare a pieței interne.

¹ Printre modificările orizontale stabilite de art. 2 din *Tratatul de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunității Europene, semnat la Lisabona la 13 decembrie 2007* (publicat în JO C 306, 17 octombrie 2007) se înscrie și înlocuirea denumirii *Tratatul de instituire a Comunității Europene* (TCE) cu aceea de *Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene* (TFUE) (art. 2 parag. 1).

² JO C 376 din 28 decembrie 1999, p. 1.

³ Aviz emis la 21 septembrie 2000 (nepublicat încă în Jurnalul Oficial).

⁴ JO C 117 din 26 aprilie 2000, p. 6.

⁵ Printre modificările orizontale stabilite de art. 2 din *Tratatul de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunității Europene, semnat la Lisabona la 13 decembrie 2007* (publicat în JO C 306 din 17 octombrie 2007) se înscrie și înlocuirea termenilor de *Comunitate/Comunitatea Europeană* cu acela de *Uniune* [art. 2 parag. 2 lit. (a)].

⁶ A se vedea nota precedentă.

(2) Anumite disparități între normele interne care reglementează competența judiciară și recunoașterea hotărârilor împiedică buna funcționare a pieței interne. Adoptarea de dispoziții care să unifice normele referitoare la conflictele de competență în materie civilă și comercială și la simplificarea formalităților în vederea recunoașterii și executării rapide și simple a hotărârilor de către statele membre legate prin prezentul regulament este indispensabilă.

(3) Acest domeniu intră sub incidența cooperării judiciare în materie civilă în sensul articolului 65 din tratat.

(4) În conformitate cu principiul subsidiarității și cel al proporționalității, astfel cum sunt enunțate la articolul 5 din tratat, obiectivele prezentului regulament nu pot fi suficient realizate de către statele membre, ele putând fi, în consecință, mai bine realizate la nivel comunitar¹. Prezentul regulament se limitează la minimumul cerut pentru realizarea acestor obiective și nu depășește ceea ce este necesar în acest sens.

(5) La 27 septembrie 1968, statele membre, în temeiul articolului 293 a patra liniuță din tratat, au încheiat Convenția de la Bruxelles privind competența judiciară și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială, care a fost modificată prin convențiile de aderare a noilor state membre la convenția în cauză (denumită, în continuare, *Convenția de la Bruxelles*)². La 16 septembrie 1988, statele membre și statele AELS au încheiat Convenția de la Lugano privind competența judiciară și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială, convenție paralelă cu Convenția de la Bruxelles din 1968. Au fost inițiate lucrări de revizuire a acestor convenții, iar Consiliul a aprobat conținutul textelor revizuite. Este necesară asigurarea continuității rezultatelor obținute în urma acestei revizui.

(6) Pentru atingerea obiectivului liberei circulații a hotărârilor în materie civilă și comercială este necesar și oportun ca normele care reglementează competența judiciară, recunoașterea și exe-

¹ A se vedea nota nr. 4.

² JO L 299 din 31 decembrie 1972, p. 32.

JO L 304 din 30 octombrie 1978, p. 1.

JO L 388 din 31 decembrie 1982, p. 1.

JO L 285 din 3 octombrie 1989, p. 1.

JO C 15 din 15 ianuarie 1997, p. 1.

Pentru textul consolidat, a se vedea JO C 27 din 26 ianuarie 1998, p. 1.

cutarea hotărârilor să fie reglementate de un instrument juridic comunitar¹ cu caracter imperativ și de aplicare directă.

(7) Domeniul de aplicare al prezentului regulament trebuie să includă toate aspectele importante de drept civil și comercial, cu excepția anumitor aspecte bine definite.

(8) Trebuie să existe o legătură între litigiile care intră sub incidența prezentului regulament și teritoriul statelor membre unde se aplică. În consecință, trebuie să se aplice norme comune privind competența, în principiu, atunci când pârâtul are domiciliul pe teritoriul unuia dintre aceste state membre.

(9) Pârâții care nu au domiciliul pe teritoriul unui stat membru se supun, în general, normelor de drept intern privind competența aplicabile pe teritoriul statului membru al instanței sesizate, iar pârâții care au domiciliul pe teritoriul unui stat membru căruia nu i se adresează prezentul regulament trebuie să rămână, în continuare, supuși dispozițiilor Convenției de la Bruxelles.

(10) În sensul liberei circulații a hotărârilor, hotărârile pronunțate într-un stat membru căruia i se adresează prezentul regulament trebuie să fie recunoscute și executate în alt stat membru căruia i se adresează prezentul regulament, chiar dacă debitorul împotriva căruia s-a pronunțat hotărârea are domiciliul pe teritoriul unui stat tert.

(11) Normele de competență trebuie să prezinte un mare grad de previzibilitate și să se întemeieze pe principiul conform căruia competența este determinată, în general, de domiciliul pârâtului și, astfel, trebuie să fie întotdeauna disponibilă, cu excepția câtorva situații bine definite în care materia litigiului sau autonomia părților justifică un alt factor de legătură. În cazul persoanelor juridice, domiciliul trebuie să fie definit în mod independent, în vederea ameliorării transparenței normelor comune și a evitării conflictelor de competență.

(12) În afară de instanța domiciliului pârâtului, trebuie să existe și alte instanțe autorizate în temeiul unei legături strânse între instanță și litigiu sau în scopul buneii administrări a justiției.

(13) În cazul contractelor de asigurare, contractelor încheiate cu consumatorii și a contractelor de muncă, partea defavorizată trebuie să fie protejată prin norme de competență mai favorabile intereselor sale decât normele generale prevăzute în prezentul regulament.

(14) Autonomia părților într-un contract, altul decât un contract de asigurare, contract încheiat cu consumatorii sau contract

¹ A se vedea nota nr. 4.